

CDA
Pijnacker-Nootdorp

Verkiezingsprogramma 2010-2014

'Voor mensen en hun leefomgeving!'

Inhoudsopgave

Visie van het CDA op gemeente Pijnacker-Nootdorp	2
Voor onze inwoners	3
Leefbaarheid.....	3
Veiligheid	3
Woningbouw	3
Onderwijs.....	4
Kinderopvang	5
Peuterspeelzaalwerk.....	5
Gezinnen en jongeren	5
Vrijwilligerswerk	6
Ouderen	6
Sport	7
Kunst en Cultuur	8
Sociaal	8
Zorg en Welzijn	9
Voor onze bedrijven.....	10
Economisch beleid.....	10
Werkgelegenheid	10
Vergunningen	11
Infrastructuur	11
Tuinbouw	12
Veehouderij	13
Middenstand	13
Voor onze gemeente.....	14
Bedrijfsvoering.....	14
Financiën.....	14
Belastingen en tarieven	15
Samenwerking	15
Wijkgericht werken/participatie	15
Recreatie en Groen	15
Duurzaamheid en milieu	16

Visie van het CDA op gemeente Pijnacker-Nootdorp

Het CDA is een christendemocratische partij met sterke banden naar veel maatschappelijke organisaties. Hierdoor heeft het CDA een goede aansluiting bij bewoners en ondernemers over wat er leeft in onze gemeente. Voor dit verkiezingsprogramma zijn we het gesprek aangegaan met verschillende organisaties, met het verzoek om inbreng in ons verkiezingsprogramma. Het CDA voelt een verantwoordelijkheid die verder voert dan het vertegenwoordigen van de optelsom van individuele belangen.

Binnen het CDA vinden we elkaar al decennia lang op duidelijke uitgangspunten:

- Opkomen voor elkaar, denken aan de ander (solidariteit)
- Ieder individu in staat stellen zich te ontplooiën. Maar er zijn altijd mensen die daar niet aan meewerken. Dus af en toe ook ingrijpen (gerechtigheid)
- Niet alles kan van de overheid worden verwacht. Ouders, ondernemers, jongeren, verenigingen, scholen etc. mogen ook op hun bijdrage worden aangesproken (gespreide verantwoordelijkheid)
- Investeren in de toekomst, in leefbaarheid en duurzaamheid. Onze kinderen gunnen we een veilige toekomst in een prettige leefomgeving (rentmeesterschap)

Voor de komende raadsperiode zal voor het CDA de nadruk komen te liggen op de volgende thema's:

- Zorg en voorzieningen voor mensen
- Doorgaan met het bouwen van woningen voor doelgroepen
- Sport stimuleren en zorgen voor voldoende groei van sportvoorzieningen
- Stappen zetten op het gebied van groen, water en recreatie
- Duurzaamheid en milieubeheer
- Opzetten van een goed economisch beleid
- Goed nadenken over mobiliteit en infrastructuur
- Dit alles op basis van een gedegen financieel beleid

Dit programma maakt duidelijk hoe we deze en andere thema's de komende jaren willen aanpakken. Natuurlijk moeten we daarbij rekening houden met regionale, nationale en internationale ontwikkelingen die relevant zijn voor onze gemeente.

Het is aan u als lezer van dit programma om te bepalen in welke mate we daarin geslaagd zijn. Wij hopen op uw vertrouwen en stem om in de komende raadsperiode te laten zien hoe we hier samen invulling aan kunnen geven.

De programcommissie

Voor onze inwoners

Leefbaarheid

Leefbaarheid wordt bepaald door je veilig en geborgen te voelen in je directe woon- en leefomgeving. Een schone leefomgeving, groene buitenruimte, goede woningbouw en voldoende voorzieningen kunnen hieraan bijdragen. Het bevorderen van participatie van mensen in onze gemeente staat bij het CDA voorop, want alleen gezamenlijk kun je die leefbare samenleving maken en de dorpsmentaliteit van de gemeente versterken. De ‘Samen uit, samen thuis’ dag is hiervoor één van de mogelijkheden. De menselijke maat is hierbij het uitgangspunt.

Veiligheid

Overlast bestrijden, preventie en het wederom vormgeven van de eigen verantwoordelijkheid vormen volgens het CDA de pijlers van het veiligheidsbeleid. Of het nu gaat om drugs, alcoholgebruik of het veilig maken van wijken door het Keurmerk Veilig Wonen: preventie is belangrijk. Ondanks diverse maatregelen als 30 km zones en meer parkeerplekken zien wij dat er meer besef moet komen van wijkbewoners: ook zij hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid in hun wijk.

Juist een grote betrokkenheid in de wijk kan leiden tot een groter gevoel van veiligheid. Overtreders zullen moeten worden aangepakt. Wij zien dan ook de meerwaarde in van het inzetten van BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren) en wijkagenten. Wat ons betreft kan hun aantal, wanneer nodig, worden uitgebreid. Controle en handhaving zullen we uitvoeren op locaties en tijdstippen, waar en wanneer de overlast het grootst is. De gemeenteraad doet voorstellen om de planvorming en prioriteitenstelling van de politie aan te passen. Verder zal er meer aandacht moeten komen voor het terugdringen van het aantal fietsendiefstallen en de bestrijding van criminaliteit, bijvoorbeeld door het intensiveren van toezicht of het plaatsen van camera's op sociaal onveilige plaatsen.

Het CDA wil geen coffeeshop of smartshop binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Woningbouw

Binnen onze gemeente wordt hard gewerkt aan de door het Rijk opgelegde woningbouw op de Vinex locaties. Door de economische crisis is de snelheid er inmiddels volledig uit en zal het restant bouwprogramma vermoedelijk over een veel langere periode worden uitgesmeerd dan oorspronkelijk gepland.

In de Nota Project Integrale Toekomstvisie (PIT!) ligt vast welke bouwprojecten nog zullen worden uitgevoerd (Tuindershof, Keizershof en AckersWoude) en wat het CDA betreft blijft het daar voorlopig ook bij, dus verder geen grootschalige nieuwbouwprojecten.

In de oudere wijken in Pijnacker-Nootdorp zal er voor nieuwbouw meer en meer gekeken moeten worden naar herstructurering, renovatie en kleinschalige inbrei-locaties (bouwen binnen bestaande bebouwing). Overleg met de omwonenden, maatwerk en de kwaliteit van de leefomgeving zijn daarbij voor het CDA van groot belang. Zo'n inbrei-project moet namelijk wél goed passen tussen de bestaande bebouwing.

De vertraging in de woningbouw maakt het wellicht mogelijk om met betrokken partijen (gemeente, projectontwikkelaars, bewoners en woningbouwcorporaties) nog eens te kijken welke type woningen de komende jaren in de gemeente nodig zijn. Het CDA wil meer doorstroming bereiken en dat lukt alleen door te luisteren naar de wensen van de woonconsument.

Extra aandacht moet uit blijven gaan naar jongeren, ouderen en mensen met een zorgvraag. Voor hen komen speciale typen woningen beschikbaar. In de afgelopen raadsperiode is, vooral op initiatief van het CDA, veel woonruimte juist voor deze doelgroepen gebouwd. Hoewel we nog steeds een jonge gemeente zijn, vergrijzen we ook. Een goede behoeftebepaling van welke woningen in de nabije toekomst voor deze doelgroepen nodig zijn is dringend noodzakelijk.

Het CDA wil de meest effectieve methoden benutten om jongeren / starters een kans te geven in te stappen in de woningmarkt.

Het CDA ziet in de bouwopgave van de gemeente een uitstekende mogelijkheid om de ambities op het gebied van duurzaamheid te bevorderen. Door het starten van duidelijke en aansprekende pilots of experimenten op dit gebied, wordt het streven naar duurzaamheid zichtbaar. Dit voorbeeldgedrag stimuleert anderen en draagt bij aan het goedkoper worden van dergelijke voorzieningen.

Onderwijs

Het CDA is blij met de komst van het Stanislascollege op de Groene Wijdte. Dit is mede door het CDA daar gerealiseerd. Voor de kernen Pijnacker, Delfgauw en Nootdorp is deze school goed bereikbaar, nabij sport- en recreatievoorzieningen. Belangrijk is dat leerlingen de school veilig kunnen bereiken. Het CDA geeft daar grote prioriteit aan.

We willen dat de gemeente, de scholen en jeugdzorg nauw samenwerken op het gebied van zorg en veiligheid, de bestrijding van achterstand, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en bij onderwijshuisvesting. Waar mogelijk moeten we in regionaal verband samenwerken aan onderwijsvoorzieningen. Hierbij valt te denken aan een reboundvoorziening (voor leerlingen die tijdelijk niet op hun school kunnen blijven) of een nevenvestiging van het speciaal onderwijs.

De verplichte maatschappelijke stage biedt een uitstekende kans de jeugd bij de samenleving te betrekken. De gemeente moet van het CDA hierin de regie blijven voeren.

De Brede School in Pijnacker-Noord kan wat ons betreft verder worden uitgebreid met nieuwe samenwerkingsverbanden. De samenhang in onderwijs, kinderopvang, jeugdbeleid, culturele en sportieve activiteiten achten we waardevol voor de ontwikkeling van kinderen en zal de samenhang tussen mensen bevorderen. Het betrekken van de ouders is wat ons betreft cruciaal voor het succes.

De gemeente zal duidelijkheid moeten bieden over uitbreidingsmogelijkheden, speelruimte en kwaliteit van het gebouw. Er moeten tijdig voldoende lokalen beschikbaar zijn voor de leerlingen. **Speciale aandacht gaat uit naar het binnenklimaat van de school met name de zorg voor voldoende ventilatie!** Bij de coördinatie van het multifunctioneel gebruik moet de gemeente faciliterend en stimulerend optreden.

Kinderopvang

Kinderopvang en voor- en naschoolse opvang moeten in voldoende mate aanwezig zijn. Het CDA wil wachtlijsten voor de kinderopvang voorkomen. De gemeente moet actief meedenken en meewerken om te komen tot voldoende kwalitatief goede ruimten voor de kinderopvang.

Deze voorzieningen dienen zo goed mogelijk gespreid te zijn, zodat de afstand van vanaf huis en school beperkt blijft. Accommodaties in een groene omgeving zijn het allermooist.

Peuterspeelzaalwerk

Het peuterspeelzaalwerk vervult een belangrijke rol in onze gemeente: onder deskundige begeleiding kunnen kinderen zich spelenderwijs ontwikkelen en leren samenspelen. De peuterspeelplaats is een plek waar ouders van kinderen elkaar ontmoeten. Het CDA vindt dat het peuterspeelzaalwerk bijdraagt aan binding tussen kinderen en volwassenen. Het vervult een preventieve rol bij (taal)achterstand en moet kunnen blijven rekenen op ondersteuning vanuit de gemeente.

Gezinnen en jongeren

Onze gemeente is qua leeftijdsopbouw een relatief jonge gemeente. Investeren in jeugd en jongeren is belangrijk. We willen allemaal graag dat onze kinderen en jongeren opgroeien tot evenwichtige, zelfstandige en maatschappelijk betrokken mensen. Het CDA vindt dat er meer aandacht moet komen voor de rol die ouders spelen in de opvoeding. Jeugdbeleid begint in jonge gezinnen: door opvoeding leren kinderen met regels, grenzen en verantwoordelijkheden om te gaan. Daar willen wij preventief in investeren! Niet pas als het op latere leeftijd fout dreigt te gaan. **Het CDA wil dat de gemeente (jonge) gezinnen steunt.** De gemeente neemt zelf geen opvoedtaken over, maar faciliteert speelruimte en ontmoetingsplekken in de wijk. Ze ondersteunt initiatieven voor opvoedingscursussen en de verenigingen en maatschappelijke organisaties op dit terrein. Dit sluit nauw aan bij de gedachte van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning : het bevorderen van meedoen aan de samenleving en zelfredzaamheid.

Het CDA ziet hierbij een belangrijke rol weggelegd voor het Centrum voor Jeugd en Gezin. Zo'n centrum is een coördinatiepunt waar mensen terecht kunnen voor laagdrempelige hulp bij het opvoeden, maar ook een verbindingsschakel van instanties bij een opeenstapeling van problemen. Het CDA pleit voor het inschakelen van een gezinscoach via het Centrum voor Jeugd en Gezin bij probleemgezinnen. Niet alleen het kind moet geholpen worden maar ook zijn directe omgeving.

De gemeente vervult de regisseursrol bij de afstemming tussen jeugdgezondheidszorg, jeugdbescherming en jeugdbeleid.

Jongeren maken deel uit van onze samenleving en verdienen daar ook een eigen plaats in. Zij hebben ruimte nodig, maar ook begrenzing. Het CDA vindt dat zij betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van jongerenbeleid en bij totstandkoming van voorzieningen. Daarnaast mogen ze ook aangesproken worden als zij grenzen van fatsoen overtreden. Zowel rond scholen, maar ook in gemeentelijke jongerencentra, willen we een drugsvrij beleid met controle en handhaving. Daarnaast zet het CDA in op preventie van misbruik, ook met betrekking tot alcohol, en wil daar nadrukkelijk ook de ouders en middenstand bij betrekken. Maatschappelijke organisaties en verenigingen die actief zijn voor jongeren willen wij ondersteunen.

Voorzieningen voor groot en klein in de wijk krijgen hoge prioriteit. Wij denken aan extra skatebanen, trapveldjes en plekken, waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. Het CDA wil de Oude Polder handhaven als strategische reserve voor de sport. Als (langdurig) tijdelijke invulling willen wij op die plek graag een kinderboerderij(zorgboerderij) realiseren, onder andere ten behoeve van het natuuronderwijs op de basisscholen. Verder vinden we de ontwikkeling van een natuurspeeltuin met gebruik van natuurlijk materiaal en diverse speel/waterplaatsen gewenst.

Vrijwilligerswerk

Onze gemeente kenmerkt zich door een grote schare vrijwilligers en mantelzorgers. Zij zijn het cement van de leefbare samenleving in onze gemeente en dragen enorm bij aan de onderlinge saamhorigheid. Gemeentelijk beleid moet dan ook gericht zijn op het ondersteunen van alle verenigingen met een maatschappelijk doel. De nadruk moet komen te liggen op het werven en behouden van die vrijwilligers en mantelzorgers door bestuurlijke, financiële en administratieve ondersteuning van hun organisaties. **Als toename van de vraag een verdere uitbreiding en professionalisering van het Bureau Vrijwilligerswerk en het Bureau Mantelzorg noodzakelijk maakt, zal dit kunnen rekenen op onze steun.**

Ouderen

Het aantal senioren in onze gemeenten zal tot 2015 verdubbelen. Het beroep op Woon-, Zorg- en Welzijnsvoorzieningen zal hierdoor toenemen. De middelen die hiervoor ingezet kunnen worden zijn niet onbeperkt. Er zal daarom goed afgewogen moeten worden waarvoor deze middelen worden ingezet. Dit vraagt niet alleen om samenhangend beleid op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn maar ook om een goede afstemming tussen collectieve - en individuele voorzieningen. De individuele verstrekkingen in het kader van de WMO spelen hier een belangrijke rol in. Daarnaast zal ook verdere samenwerking tussen partijen die actief zijn op het gebied van Wonen, Zorg en Welzijn moeten resulteren in optimalisatie van de inzet van de beschikbare middelen. Wij verwachten van de gemeente dat zij hierbij een initiërende, stimulerende en faciliterende rol vervult.

Een mogelijk toekomstig tekort, zowel kwantitatief als kwalitatief, aan seniorenhuisvesting moet worden voorkomen. Hiervoor zullen mogelijkheden bij nieuwbouw als het aanpassen van bestaande bouw benut moeten worden.

Voor wat betreft de nieuwbouw stellen wij levensloop bestendig bouwen in principe als uitgangspunt bij alle nog te realiseren nieuwbouwprojecten voor. Zeker als het projecten betreft waarvoor op dit moment nog geen sluitende realisatieafspraken zijn gemaakt. Daarnaast moet bij de bouw van specifieke complexen voldoende diversiteit in aanbod, zowel koop als huur, gerealiseerd worden. Kwalitatief dient bij realisatie van nieuwbouw vooral aandacht besteed te worden aan voldoende buitenruimte en berging.

Reeds bestaande mogelijkheden om in individuele gevallen in aanmerking te komen voor aanpassingen aan woningen moeten meer onder de aandacht worden gebracht. Daarnaast moeten mogelijkheden voor het preventief grootschalig aanpassen van woningen, het 'opplussen', uitgewerkt worden.

De zorg in Nederland, ook voor ouderen, is over het algemeen goed geregeld. Toch komt dit steeds meer onder druk te staan onder andere door het verschuiven van taken op dit vlak naar lagere overheden.

Wij betwijfelen of de hierbij overgedragen budgetten toereikend zullen zijn om de kwalitatieve goede zorg in stand te houden. Gelet hierop verwachten wij van de gemeente periodieke informatie over hoe invulling wordt gegeven aan de taken welke aan de gemeente zijn overgedragen. Tevens verwachten wij informatie of zich knelpunten voordoen, zodat tijdige bijsturing mogelijk is. Gelet op de groei van de gemeente zullen wij tevens aandacht besteden aan de noodzaak om voorzieningen, die nu nog centraal zijn geregeld, bijvoorbeeld in Delft, te decentraliseren zodat deze ook bij ons ‘om de hoek’ beschikbaar komen.

Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en aan de samenleving blijven deelnemen. Mogelijkheden om elkaar te ontmoeten zijn daarom onontbeerlijk. Hiervoor zijn goede welzijnsvoorzieningen (laagdrempelig, toegankelijk en bereikbaar) minstens zo belangrijk als woon- en zorgvoorzieningen. In alle woonservice-zones dienen deze voorzieningen aanwezig te zijn. In Pijnacker-centrum en Delfgauw zijn deze gerealiseerd. Het CDA vindt het belangrijk dat ook in het WoZoCo (Woon Zorg Combinatie) in Keijzershof deze voorzieningen worden gerealiseerd. Hoewel door de SWOP (stichting Welzijn Ouderen Pijnacker-Nootdorp) ook in de kern Nootdorp welzijnsactiviteiten worden georganiseerd ontbreekt hier nog een herkenbaar ‘dienstencentrum’. Om hierin te voorzien moet in overleg met alle partijen onderzocht worden hoe hier invulling aan gegeven kan worden. Benutting van de beschikbare accommodaties in het centrum van Nootdorp is uitgangspunt voor het CDA. Het CDA is blij met de realisatie van het (tijdelijke) Ontmoetingscentrum voor Ouderen in het Hofland. Dit centrum biedt mensen met een verminderde regie, waaronder licht dementerenden en hun mantelzorgers, de gelegenheid tot ontspanning en om informatie te verkrijgen. Wij zullen ons inzetten om dit centrum uit te laten groeien tot een volwaardig dienstencentrum.

Sport

Sport en bewegen is essentieel voor een goede gezondheid. Ook heeft sport een belangrijke maatschappelijke en sociale functie voor individuen en de gemeenschap als geheel.

Het CDA hecht aan een bloeiend (sport-)verenigingsleven. De gemeente biedt sportverenigingen ondersteuning waar mogelijk. Het CDA is blij met de adviezen die door het Sportplatform worden gegeven. Het CDA zal die adviezen zeker als leidraad bij de besluitvorming over de sport benutten.

Onderhoud, uitbreiding en tijdige vernieuwing van sportaccommodaties vragen blijvende aandacht. Onze gemeente heeft veel sportieve mogelijkheden. Door continu alert te zijn op de diverse gebruiksmogelijkheden van onze natuur- en recreatiegebieden is er met relatief weinig middelen een ruim aanbod te creëren waar veel sporters plezier van kunnen hebben.

Voor de georganiseerde sporten wil het CDA een actief beleid om de ruimte optimaal te benutten. Ook zoekt onze partij het contact met sportverenigingen om tijdig inzicht te krijgen in de veranderende behoeften, rekening houdend met de eigen identiteit van de verschillende verenigingen in onze gemeente. Bij de invulling is afstemming met de buurgemeenten van groot belang omdat sport ook een regionale functie heeft. Maatwerk en multifunctionaliteit van voorzieningen maakt een verbreding van het sportaanbod mogelijk. Wat het CDA betreft moet sporten mogelijk blijven voor alle huidige en toekomstige inwoners van onze gemeente. De uitbreiding van sportvoorzieningen moet dan ook gelijk oplopen met de ontwikkeling / uitbreiding van onze gemeente. **Mede daarom moet, zoals eerder al opgemerkt, wat het CDA betreft de Oude Polder beschikbaar blijven als reserve voor sportuitbreidingen.**

Verder mogen we trots zijn op wat er in Pijnacker-Nootdorp op sportief gebied gebeurt. In het kader van promotie van onze gemeente moet nog dit beter uitgedragen worden. Het CDA ondersteunt initiatieven om publieksvriendelijke sportevenementen met landelijke of zelfs internationale bekendheid naar onze gemeente te halen.

Kunst en Cultuur

In 2009 is het Cultuurplatform gerealiseerd. Wij willen dat het Cultuurplatform samenwerking zoekt met andere beleidsterreinen en een culturele infrastructuur zal ontwikkelen. Voor dit laatste moet geïnventariseerd worden welke culturele voorzieningen nodig zijn, rekening houdend met de geprognosticeerde groei van onze gemeente en de beschikbare accommodaties

Het gevarieerde en kwalitatief hoogwaardig kunst- en culturaanbod in onze gemeente zal zichtbaar en toegankelijk moeten zijn. Wellicht kan een start gemaakt worden met een museum voor lokale en regionale geschiedenis. Natuurlijk mag hier niet onvermeld blijven dat het CDA uiterst gelukkig is met de podiumfunctie zoals die in het nieuwe Stanislascollege is gerealiseerd. Initiatieven om dit podium te benutten moeten worden gestimuleerd.

Kunst en Cultuur is een belangrijk bindend element in onze samenleving, de verbinding van de kernen en het brengen van cohesie in nieuwe wijken. Pijnacker-Nootdorp moet ook cultureel op de kaart worden gezet. Er moet, ook op dit gebied, een uitgebalanceerd aanbod van vrijetijdsbesteding komen voor alle leeftijden.

De bibliotheek vervult een maatschappelijke rol die zeer waardevol is in onze gemeenschap. Ze draagt bij aan vorming, educatie, ontspanning en ontmoeting. De geplande fusie met Lansingerland zien wij als een kans om die rol nog beter te vervullen.

Naast een ondernemersprijs, een sportprijs en een vrijwilligersprijs is de tijd rijp voor een Kunst- en Cultuurprijs. Het CDA steunt een dergelijk initiatief.

Elke keer weer laait de discussie op welke huizen of andere gebouwen zo belangrijk voor onze gemeente zijn dat ze niet gesloopt mogen worden. Ondanks het feit dat er een gemeentelijke monumentenverordening en een gemeentelijke monumentenlijst is. Het CDA is er voorstander van om deze lijst nogmaals de revue te laten passeren en te bekrachtigen. Juist door de vele ontwikkelingen in onze gemeente kan het nuttig zijn nog eens zorgvuldig naar de gemeentelijke monumenten te kijken. Het CDA wil deze discussie graag op een neutraal moment voeren en niet op het moment dat een gemeentelijk monument inzet van een verschil van inzicht is. Genomen besluiten moeten, zo nodig financieel, verankerd worden in de begroting. Bij nieuwbouwontwikkeling kan, indien het zinvol is, archeologisch onderzoek plaatsvinden.

Sociaal

Het CDA wil een samenleving waarin men naar elkaar omkijkt en waar mensen die het, al dan niet tijdelijk, moeilijk hebben geholpen worden. Meedoen aan de samenleving via arbeid of vrijwilligerswerk is belangrijk. Het brengt structuur in het leven. De mens ontleent er eigenwaarde aan en het biedt mogelijkheden tot ontwikkeling bieden. Iedereen moet mee kunnen doen, ook mensen die zorg nodig hebben en zij die de zorg geven.

WMO-voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke of psychische beperking. Zo mogelijk hebben ze baat bij dagbesteding of werk. Mensen moeten zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven en zelf hun eventuele problemen oplossen. Als dit niet meer lukt dan moeten we als samenleving bijspringen. Hulpverlening met maatwerk oplossingen als uitgangspunt. Hoewel wij op gemeentelijk niveau geen inkomensbeleid voeren, zullen we ons moeten inzetten voor hen die getroffen worden door de economische crisis. De toegang tot schuldhulpverlening door de gemeente moet laagdrempelig zijn. Gezien de verwachte toeloop is verdere professionalisering noodzakelijk.

De SWOP speelt een belangrijke rol bij het welzijn van ouderen en zij die hulp nodig hebben. Het CDA wil het werk van deze en andere organisaties voor deze inwonersgroep graag steunen. Het CDA maakt zich sterk voor een onderzoek naar mogelijkheden van een verbreding van deze welzijnsinstelling

Zorg en Welzijn

Zorgvoorzieningen worden vaak gecombineerd met welzijnsvoorzieningen. Het CDA heeft de wens om een huisartsenpost binnen onze gemeente te realiseren. Mocht dit voor onze gemeente alleen niet haalbaar zijn dan moet verdere samenwerking worden gezocht.

De aanrijtijd van ambulances is ook voor het CDA een belangrijk gegeven. Als aanrijtijden niet binnen de daarvoor gestelde norm haalbaar zijn moeten andere wegen gezocht worden om de ambulance binnen de gestelde tijd op de gewenste plaats te krijgen.

Het CDA streeft naar hoge beschikbaarheid van reanimatieapparatuur in onze gemeente.

Het CDA wil openbare toiletten in alle kernen van onze gemeente. Op de eerste plaats zullen bestaande voorzieningen kenbaar gemaakt moeten worden en ook breed toegankelijk. Daar waar geen voorzieningen zijn zullen ze moeten worden gerealiseerd.

Voor onze bedrijven

De uitgangspositie van Pijnacker-Nootdorp als vestigingsplaats voor bedrijven is uitstekend. Onze gemeente kenmerkt zich door een gunstige ligging t.o.v. de grote autowegen en prima aansluitingen op het Openbaar Vervoer. Bedrijvigheid moet zich niet beperken tot de gemeentegrenzen alleen. Samenwerkingsvormen moeten ook regionaal worden versterkt. Strategische samenwerking in het Oostland biedt veel kansen voor de aan de Greenport Westland-Oostland gerelateerde ondernemingen. Bij die samenwerking is het ook van belang om met de gemeente Lansingerland ontwikkelingsprocessen te beïnvloeden die in de Stadsregio Rotterdam ontstaan. De Greenport wordt naast de Rotterdamse haven en Schiphol gezien als de derde mainport in Nederland. Dat biedt kansen!

Economisch beleid

Een nieuw aangetreden College moet snel na het aantreden beginnen met het opstellen van een vernieuwd economisch beleid voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Dat kan alleen in samenwerking met de lokale ondernemers en hun visie op economische ontwikkelingen.

Een economisch beleid waarin opgenomen staat welke bedrijven/bedrijvigheid we verwachten, hoe we omgaan met duurzaamheid, parkmanagement, vergunningverlening, en met het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Een actief acquisitiebeleid en een duidelijk profiel van welke bedrijven interessant zijn voor Pijnacker-Nootdorp mogen niet ontbreken. Het economisch beleid moet geformuleerd worden met een minimum aan regelgeving. Tenslotte wordt opgenomen hoe we de samenwerking met de buurgemeenten aangaan en wat ondernemers van de gemeente mogen verwachten. De gemeente moet de relatienetwerken versterken. Van reactief naar proactief!

Dit allemaal uitgevoerd door een herkenbaar organisatieonderdeel Economische Zaken waar alle zaken voor ondernemers worden afgehandeld. Eén ondernemersloket waar de taal van ondernemers wordt verstaan. Het CDA is trots op de ondernemers in onze gemeente!

Werkgelegenheid

Het Midden en Kleinbedrijf is de motor van onze economie. Wij moeten er alles aan doen om die motor ook goed te laten werken voor de economie van Pijnacker-Nootdorp. Een goed vestigingsklimaat kan de bedrijvigheid in onze gemeente enorm stimuleren.

In de komende raadsperiode worden twee bedrijventerreinen (Heron en Boezem II) ontwikkeld. Het CDA vindt dat dit duurzaam moet gebeuren. Het is wenselijk dat de ontwikkeling van Boezem II tevens voor een revitalisatie van Boezem I zorgt, zeker op de deelgebieden duurzaamheid, parkmanagement en Veilig Ondernemen.

Maar ook bij zaken waar de gemeente geen directe bevoegdheden of middelen ter beschikking heeft wil het CDA een actief en effectief Ondernemersloket dat ondernemers ondersteunt bij het aanvragen voor subsidies en vergunningen ook bij andere dan de gemeentelijke overheid.

Initiatieven van huidige ondernemers om de duurzaamheid van hun bedrijven te vergroten verdienen onze steun. Een voorbeeld van dit laatste is de ondersteuning van de gemeente aan bedrijven die willen investeren in warmtekracht of aardwarmte en daarbij bijdragen aan de doelstellingen van een gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.

Het zoeken naar alternatieven voor fossiele brandstoffen ten behoeve van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt door het CDA ondersteund. Subsidiemogelijkheden moeten zo goed mogelijk worden benut.

De regeldruk voor ondernemers is een punt van zorg. Het CDA vindt dat alle regels voor ondernemers moeten worden nagelopen en waar mogelijk worden afgeschaft of vereenvoudigd. Het ondernemersloket krijgt hierin een belangrijke signalerende functie.

Het is voor ondernemers belangrijk dat bestemmingsplannen tijdig worden geactualiseerd.

Vergunningen

De regels om een vergunning te krijgen zijn de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Dat staat haaks op het door de rijksoverheid ingezette beleid tegen administratieve lastendruk. Het CDA vindt het een voorwaarde dat ambtenaren zich coöperatief opstellen. **Niet alleen zeggen dat het zo niet kan maar ook aangeven hoe het wel zou kunnen.** Door het duidelijk vastleggen van de beslissingsbevoegdheid van de behandelende ambtenaar kunnen procedures beduidend verkort worden. Zo wordt het voor ondernemers makkelijker om te investeren.

Infrastructuur

Het CDA vindt bereikbaarheid en verkeersveiligheid van vitaal belang voor onze gemeente. Dat was voor ons de reden om de afgelopen jaren te kiezen voor de randwegen in onze gemeente. Op die manier waren we het sluipverkeer uit de wijken (veiligheid, leefbaarheid), en sluit het bedrijfsleven direct aan op provinciale wegen en rijkswegen (bereikbaarheid). Gezamenlijk met buurgemeenten en andere overheden zullen wij in de nieuwe raadsperiode hiervoor de benodigde besluiten moeten nemen.

Er is in de gemeenteraad een besluit genomen over een randwegstructuur rondom de kern Pijnacker. Dat is niet voor niets gebeurd. Onze inwoners ervaren dat het zeer moeilijk is om de kern Pijnacker in en uit te komen met de auto.

Door het initiatief te nemen bij deze aan te leggen randweg menen wij dat een deel van de problemen zouden kunnen worden voorkomen.

Negatief bij het aanleggen van de randweg is het aantrekken van sluipverkeer naar de A13, de A4 en andere verbindingen. De kans is groot dat de kern Nootdorp daardoor te zwaar belast zal worden. Juist dat extra sluipverkeer wilden en willen wij niet.

Om te voorkomen dat er extra sluipverkeer dóór de kern Pijnacker gaat rijden, zullen in Pijnacker verkeersremmende maatregelen genomen moeten worden. Tot nu toe is de ervaring dat dit soort maatregelen tot veel ergernis leidt.

Alles afwegend wil het CDA in de komende raadsperiode heroverwegen en nader (laten) onderzoeken of een complete randwegstructuur wel de meest optimale- en enig mogelijke maatregel is en of de toegevoegde waarde voldoende kan worden aangetoond.

Vast staat wel dat het CDA inzet op de spoedige realisatie van de Oostelijke Randweg. Er is een belangrijke relatie met het zogenaamde FES-project¹. De Oostelijke randweg zal ook bijdragen aan de ontsluiting van het te herstructureren tuinbouwgebied. Ook wil het CDA inzetten op de volgende fase van de Komkommerweg.

¹ FES = Fonds Economische Structuurversterking, gevoed uit aardgasbaten.

Dat betekent in de praktijk dat deze weg wordt doorgetrokken tot aan de Hoefslag. Daarmee wordt tevens bereikt dat de herstructurering van de glastuinbouw in het omliggende gebied vanuit dat perspectief kan plaatsvinden.

Voor wat betreft deze voornemens is het van groot belang dat alle inspanningen worden verricht om voor deze investeringen maximale subsidies te verkrijgen.

Voor wat betreft de **Noordelijke randweg** heeft het CDA eerder een voorbehoud uitgesproken. Deze randweg spoort niet met de CDA-gedachte om van Pijnacker-Noord een leefbare en duurzame wijk te maken. De renovatie van deze wijk vraagt de komende jaren alle aandacht en er ontstaat een toekomstbestendige wijk. Een noordelijke randweg direct langs deze wijk is voor ons dan ook op dit moment geen optie. Het beïnvloedt de leefbaarheid van deze wijk zeer negatief. **Niet doen dus!**

Dan blijft over de **Noordwestelijke randweg** die de Komkommerweg met de Noordweg zou moeten verbinden. In de komende raadsperiode moet het nut en de noodzaak van deze verbinding worden aangetoond. Onze inschattingen zijn dat deze op grond van de gedane onderzoeken pas na 2025 noodzakelijk is. De optimalisering van het Sportpark 'de Groene Wijdte' moet volgens de voorgenomen plannen gewoon door kunnen gaan.

Het CDA wil het fietsgebruik bevorderen door snelle en veilige fietsverbindingen, zowel binnen de gemeente als daar buiten. Het CDA heeft dan ook een grote inbreng gehad bij het tot stand komen van het fietspadenplan. Op die wijze zijn winkelcentra, voorzieningen, scholen en OV-haltes goed en veilig bereikbaar. Natuurlijk mogen op genoemde plaatsen voldoende en kwalitatief goede fietsenstallingen niet ontbreken.

Samen met RandstadRail en Tramlijn 15 zijn er nu goede OV-verbindingen naar Rotterdam en Den Haag. Wij hebben het gevoel dat er nog een optimalisatieslag in het O.V. te maken is en willen dat graag samen met Stadsgewest Haaglanden en Veolia onderzoeken. Daarbij moet ook een snelbusverbinding Delft-Pijnacker-Zoetermeer worden meegenomen. **Het CDA zet ook in op uitbreiding van de Buurtbus in frequentie en route.**

Verder vinden wij dat in de komende jaren ook gekeken moet worden naar de kabel infrastructuur. Zo moeten bekabeling en leidingen onder de grond. De gemeente zal de aanleg van verglazing, het uitrollen van een glasvezelnetwerk, faciliteren.

Het CDA zal zich inspannen om de coördinatie van wegwerkzaamheden in onze gemeente te verbeteren. Belangrijke doorgaande wegen mogen niet gelijktijdig zijn afgesloten. Afsluitingen van zulke wegen moeten tijdig en voldoende bekend gemaakt worden.

Tuinbouw

De gemeente Pijnacker-Nootdorp levert landelijk een grote bijdrage aan de glastuinbouw. Inmiddels is de tuinbouw ook bij hogere overheden hoog op de agenda gezet. Het samenbundelen van krachten in de Greenport (een samenwerkingsverband tussen Westland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland op het gebied van de tuinbouw) levert voor de gemeente meerwaarde op: samen staan we sterk. Het glastuinbouwcluster kan daarvan flink profiteren.

Het CDA ziet dan ook geen enkele reden het huidig glasareaal te verlagen en wil herbevestigen dat voor ons duurzame tuinbouwgebieden ook echt duurzaam zijn en dus niet voor transformatie in aanmerking komen.

Dit geeft tuinders de mogelijkheid tot opwaardering van de duurzame tuinbouwgebieden door herstructurering en/of clustering. Verder zien wij dat naast de bestaande bedrijfsvoering de tuinbouwsector steeds vaker leverancier van energie wordt. Deze duurzame energie wil het CDA waar mogelijk faciliteren. Het CDA heeft in het afgelopen jaar een geslaagd symposium gehouden over aardwarmte. Aardwarmte is "hot". Het is een onuitputtelijke en schone energiebron. Tuinders kunnen op deze wijze steeds vaker energie leveren aan woningbouw en industrie. Zo wordt het gebruik van fossiele brandstoffen teruggedrongen.

Het CDA zal waar mogelijk en noodzakelijk haar initiërende en stimulerende rol op dit terrein voortzetten.

Veehouderij

Het CDA is blij met de open weidegebieden in de Zuidpolder en Oude Leede en wil deze gebieden behouden. De veehouders dienen voldoende mogelijkheden te hebben om hun bedrijf rendabel te kunnen exploiteren. Het CDA wil in deze gebieden, indien nodig en gewenst, voor betrokken veehouders een tweede bedrijfstak toestaan. Dat kan door bijvoorbeeld een theeschenkerij of boerengolf toe te staan, maar ook door op beperkte schaal recreatie (zonder grootschalige bebouwing) te realiseren.

Middenstand

De middenstand is belangrijk voor de gemeentelijke werkgelegenheid. Voor bestaande winkels is het wenselijk als winkeliers sneller vergunning zouden kunnen krijgen om van branche te veranderen. De gemeente moet dat onderzoeken.

Met de verwachte realisatie van het winkelcentrum in de kern Pijnacker is naar de mening van het CDA de vraag naar (nieuwe) winkelruimte en kleine middenstand in onze gemeente wel voldaan. Dit biedt een mooie kans voor startende ondernemers om zich in de gemeente te vestigen. Op initiatief van het CDA krijgen startende ondernemers subsidie (via de

Kamer van Koophandel) als zij zich in onze gemeente vestigen. De subsidie kan aangewend worden om voldoende informatie te verzamelen om een succesvolle start in Pijnacker-Nootdorp mogelijk te maken.

Gezien de groei van de gemeente is er ruimte voor uitbreiding van het aantal horecagelegenheden en andere uitgaansmogelijkheden specifiek voor jongeren.

Natuurlijk moet ook de middenstand gaan profiteren van minder regelgeving.

Voor onze gemeente

Bedrijfsvoering

Het CDA is tevreden met de verbeteringen die in de afgelopen jaren zijn ingezet op het gebied van efficiency en functionaliteit en ziet graag dat deze trend in de komende jaren sterk wordt doorgezet.

Beter maar niet meer! Naar de mening van het CDA hoeft het aantal ambtenaren niet via vastgestelde normen mee te groeien met het aantal inwoners. Het maken van een efficiëncyslag die de raad via het nieuw te vormen college zal opdragen aan de direct leidinggevendenden. Deze efficiëncyslag zal in de komende raadsperiode het functioneren van de ambtenaren verder moeten verbeteren. De toetsing van dit proces zal in de gemeenteraad moeten plaatsvinden.

Het CDA gaat voor kwaliteit. Waar mogelijk zal met minder, maar beter gekwalificeerde ambtenaren per 1000 inwoners moeten worden volstaan.

Financiën

Het inzicht in de gemeentelijke financiën van Pijnacker-Nootdorp is de afgelopen jaren enorm verbeterd. De CDA-wethouders hebben hier hard aan getrokken. Ondanks het uitzetten van geld in IJsland is op dit moment sprake van een gezonde financiële positie van Pijnacker-Nootdorp, zeker in vergelijking met de ons omringende gemeenten. Met alle mogelijke middelen zullen we trachten de IJslandse deposities terug te krijgen.

Zelfs de tegenslagen (zoals veel lagere Algemene Uitkering) konden met een robuuste begroting, in combinatie met een realistische investeringbegroting, worden overwonnen.

Er ligt, ondanks de crisis, een financieel degelijke begroting voor het jaar 2010 en ook de jaren daarna kan Pijnacker-Nootdorp met vertrouwen tegemoet zien.

De meerjarenprognose voor de jaren 2010-2013 toont aan dat er geen tekorten ontstaan. De komende jaren eist het CDA een goede risico-analyse. Er ligt een degelijke financiële basis die uitstekend dienst kan doen in de ongetwijfeld moeilijke jaren die komen.

Met andere woorden: ook de komende jaren staat het CDA voor een degelijk financieel beleid.

Bij investeringen moet steeds worden beoordeeld of de voornemens voldoende zijn onderbouwd en/of er alternatieve keuzes zijn. We willen zeker weten dat er voldoende is nagedacht of iets anders en/of goedkoper kan en of de investeringen realistisch gepland zijn. Het totaal aan investeringen moet steeds worden getoetst aan onze financiële mogelijkheden. Er moet een duidelijke koppeling worden aangebracht tussen de ontwikkeling van onze vermogenspositie en de gemeentelijke ambities. Een vast te stellen maximaal bedrag voor investeringen per jaar (investeringsplafond) is daarvoor een goed hulpmiddel.

Onderzocht moet worden of de afschaffing van het Fonds Bovenwijks mogelijk is en of bijdragen daaraan voortaan kunnen worden gestort in de vrij besteedbare Algemene Reserve. Daarmee wordt de dekking van investeringen eenduidiger en overzichtelijker.

Omdat de komende tijd een en ander vertraagd zal worden uitgevoerd moeten we wel blijven voldoen aan alle voorwaarden die verbonden zijn aan toegekende subsidies. De subsidiecoördinator, aangesteld op initiatief van het CDA, dient hier nadrukkelijk op toe te zien.

Belastingen en tarieven

Net als in ons vorige verkiezingsprogramma wil het CDA ook deze periode de totale gemeentelijke lastendruk niet verder laten stijgen dan met het inflatiepercentage.

Samenwerking

Pijnacker-Nootdorp ligt niet op een eiland. Om een optimale gemeente te worden moeten we in meerdere opzichten gezamenlijk optrekken met andere overheden. We willen goede vrienden met de burens zijn maar streven niet naar fusies en wijzen annexatie van (delen van) Pijnacker-Nootdorp af.

In de eerder genoemde onderwerpen als Mobiliteit, Voorzieningen, WMO en Groen is er bijna altijd een relatie met andere overheden: directe buurgemeenten, Stadsgewesten, Provincie, maar ook met bijvoorbeeld Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Delfland. Het doel moet zijn om de dialoog met elkaar te zoeken en elkaar zo te versterken.

Het nieuwe College van B&W zal zich voortdurend moeten inzetten om onze gemeente een volwaardige positie in al die samenwerkingsverbanden te bezorgen.

Wijkgericht werken/participatie

Het CDA is van mening dat de mensen hun leefomgeving het best kennen. Daarom willen we buurtbewoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij ontwikkelingen in hun buurt betrekken. Het CDA heeft de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in wijkgericht werken. Het meldpunt van de gemeente voor kleine ongemakken in de wijk is een enorm succes, klachten worden zeer effectief aangepakt. De gele bus van wijkbeheer is in de gemeente alom bekend.

Het wijkplatform is een effectief overleg, waarin de inwoners van de wijk, bewonersverenigingen, wijkmanager, politie, winkeliersverenigingen, woningbouwcorporaties, kerken, scholen en andere organisaties nauw samenwerken om gezamenlijk te komen tot wijkontwikkelingsplannen. Deze plannen zullen helpen bij een betere wijk, die meegroeit met de wensen van de wijkbewoners op sociaal, fysiek en economisch vlak.

Wegen, voet- en fietspaden moeten goed onderhouden worden, evenals groenvoorzieningen. Braakliggende terreinen kunnen geen afval- of sloopplaats zijn.

Er zijn budgetten gekomen voor het bevorderen van wijkactiviteiten.

Een bewonersvereniging is geen voorwaarde voor wijkgericht werken, maar het kan wél een aanspreekpunt zijn voor wijkgericht werken. Het CDA gaat er vanuit dat bij de beheerplannen de kwaliteit van het groen minimaal gelijk blijft, dat speelruimten en -voorzieningen meegroeien met de leeftijd van de kinderen uit de wijk en dat de gemeente daar waar mogelijk een bijdrage levert aan het oplossen van de verkeersproblematiek.

Een goede leefomgeving is een verantwoordelijkheid van gemeente en inwoners samen.

Recreatie en Groen

De ecologische hoofdstructuur ligt vast evenals de randen waarbinnen het groen verder ontwikkeld zal worden.

Toch moeten we constateren dat de inrichting van het groen in deze gebieden achterblijft bij de woningbouw. Het vereist steeds meer maatwerk om groengebieden in te richten. Immers, diverse doelgroepen maken actief gebruik van deze gebieden; wandelaars, recreatiefietsers, skeelers, scootmobiles en hondenbezitters.

70% van deze actieve bezoekers komen uit de directe omgeving en daarmee worden deze gebieden zeer intensief benut. De ontwikkeling van de overige groengebieden moet goed aansluiten bij het gebruik. Door actieve samenwerking te zoeken met provincie en randgemeenten zijn gemaakte keuzes beter op elkaar afgestemd en daardoor effectiever.

De realisatie van de Groenzone tussen Berkel en Pijnacker en de verdere afronding van Ruyven – Zuidpolder en de Balij/Bieslandse Bos moeten voortvarend ter hand worden genomen. Deze groen en recreatiegebieden staan op de planning om uiterlijk 2013 te worden afgerond. Het CDA vindt dat het dan ook gewoon klaar moet zijn.

Na de realisatie van deze projecten dient inzichtelijk gemaakt te worden welke knelpunten nog resteren in de realisatie van onze groengebieden. Alle mogelijkheden dienen de komende periode benut te worden om (co)financiering hiervoor te krijgen zodat ook deze knelpunten opgelost kunnen worden.

Een recreant moet uit kunnen gaan van een goede spreiding van voorzieningen door de hele regio en heeft in dit opzicht geen boodschap aan gemeentegrenzen. Hierbij moet ook gekeken worden naar ruimte voor horeca, een kinderboerderij, een zorgboerderij, een grote speeltuin, kinderopvang en een coöperbaan.

In een waterrijke omgeving als de onze is aandacht voor waterbeheer en –berging essentieel. Dit staat echter niet op zichzelf. Door het stimuleren van recreatieve mogelijkheden zijn hier mogelijkheden om het noodzakelijke met het aangename te verenigen. Het CDA vindt dat de gemeente een taak heeft in de coördinatie en afstemming van het beheer van groen en water.

Duurzaamheid en milieu

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar brengt. Een schoon en duurzaam leefmilieu (lucht, water, fijnstof, bodem, flora en fauna) is voor het CDA essentieel. Niet als sluitpost, maar als één van de belangrijke aandachtspunten bij beleidsvorming op verschillende terreinen.

Vooraf het terugdringen van de vraag naar fossiele brandstoffen is een must. Het CDA zal er op aandringen dat ontwikkelende partijen op allerlei mogelijke manieren (juridisch, fiscaal, financieel) ondersteund worden om met alternatieve energiebronnen aan de gang te gaan. Zo zal het initiatief voor benutten van aardwarmte, dat het CDA afgelopen periode heeft ingezet, verder moeten worden opgepakt. Vanuit het rijk worden subsidies verstrekt aan particulieren, bijvoorbeeld voor dubbel glas en zonnecollectoren. De gemeente moet hier actief mee omgaan en de inwoners van onze gemeente stimuleren hier gebruik van te maken. Immers: een beter milieu begint bij jezelf.

Op het gebied van de wateropgaaf loopt Pijnacker-Nootdorp voorop. Inmiddels zijn de meeste buitengebieden aangesloten op de riolering en zijn natuurvriendelijke oevers onderdeel van ons beleid. Hiermee voldoen wij aan de Europese Kaderrichtlijn Water.

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van het water en het Waterschap voor het zuiveren en het waterpeil. Samen met deze partijen zullen we onderzoeken of er efficiënter gewerkt kan worden om kosten te besparen.

Het CDA vindt dat het transparant moet zijn van welke diensten wij gebruik maken bij Avalex (het samenwerkingsverband van meerdere gemeentes voor o.a. afvalinzameling) Het CDA wil graag dat meer aandacht komt voor afvalscheiding. Het te verwachten voordeel van aanbesteding mag hiervoor gebruikt worden. Wel dient het inzichtelijk te worden gemaakt dat onze inwoners ook daadwerkelijk voor hun inspanning worden beloond.

Behoud van natuur en milieu kan gekoppeld worden aan economische activiteit. Sterker nog: ondernemingen in een gebied kunnen de synergie creëren die nodig is om in publiek private samenwerking zorg te dragen voor onderhoud en ontwikkeling van natuurgebieden.

Pijnacker-Nootdorp moet alles in het werk stellen om in 2014 haar energie voor meer dan 90% duurzaam in te kopen. Dit moet wat het CDA betreft taakstellend in het coalitieakkoord worden opgenomen.